

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 16 lipca 2015 r. *

Odesłanie prejudycjalne — Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych — Jurysdykcja w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych — Rozporządzenie (WE) nr 4/2009 — Artykuł 3 lit. c) i d) — Żądanie dotyczące zobowiązania alimentacyjnego na rzecz małoletnich dzieci, jednocześnie z postępowaniem w sprawie separacji rodziców, wniesione w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym dzieci mają zwykle miejsce pobytu

W sprawie C-184/14

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Corte suprema di cassazione (Włochy) postanowieniem z dnia 25 lutego 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 14 kwietnia 2014 r., w postępowaniu:

A

przeciwko

B,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: M. Ilešič, prezes izby, A. Ó Caoimh, C. Toader (sprawozdawca), E. Jarašiūnas i C.G. Fernlund, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu A przez C. Riminiego, avvocato,

— w imieniu B przez S. Callegara, avvocato,

— w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Palatiella, avvocato dello Stato,

— w imieniu rządu greckiego przez M. Germani oraz I. Kotsoni, działające w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: włoski.

- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez F. Moro oraz M. Wilderspina, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2015 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz.U. 2009, L 7, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między A a jego małżonką, B, odnoszącego się do żądania dotyczącego zobowiązania alimentacyjnego na rzecz ich dwojga małoletnich dzieci zgłoszonego w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym dzieci te mają zwykłe miejsce pobytu, jednoczesnego z postępowaniem w sprawie separacji między rodzicami.

Prawo Unii

Konwencja o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny

- 3 W preambule konwencji o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny, zawartej w Hadze w dniu 23 listopada 2007 r. (zwanej dalej „konwencją haską z 2007 r.”), zatwierdzonej w imieniu Unii Europejskiej decyzją Rady 2011/432/UE z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. L 192, s. 39), przypomniano, że we wszystkich działaniach dotyczących dzieci sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.
- 4 Artykuł 20 ust. 1 lit. f) tej konwencji stanowi:

„Orzeczenie wydane w jednym umawiającym się państwie (»państwie pochodzenia«) jest uznawane i wykonywane w pozostałych umawiających się państwach, jeżeli:

[...]

- f) orzeczenie zostało wydane przez organ sprawujący jurysdykcję w sprawie dotyczącej statusu osoby lub odpowiedzialności rodzicielskiej, chyba że jurysdykcja ta opierała się wyłącznie na obywatelstwie jednej ze stron”.

Konwencja z dnia 27 września 1968 r. w sprawie jurysdykcji i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych

- 5 Artykuł 5 pkt 2 konwencji z dnia 27 września 1968 r. w sprawie jurysdykcji i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32), zmienionej konwencją z dnia 9 października 1978 r. dotyczącą przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Dz.U. L 304, s. 1), miał następujące brzmienie:

„Pozwany, który ma miejsce zamieszkania na terytorium jednego z umawiających się państw, może być pozywany w innym umawiającym się państwie:

[...]

- 2) w sprawach alimentacyjnych – przed sąd miejsca, gdzie uprawniony do alimentów ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu albo – w wypadku, gdy sprawa alimentacyjna jest rozpoznawana łącznie ze sprawą dotyczącą stanu cywilnego – przed sąd, który ma jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy według własnego prawa, chyba że jurysdykcja ta opiera się jedynie na obywatelstwie jednej ze stron;

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

Rozporządzenie (WE) nr 44/2001

- 6 Artykuł 5 pkt 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1) zawarto w sekcji 2 tego rozporządzenia, zatytułowanej „Jurysdykcja szczególna”. Artykuł ten stanowi:

„Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim:

[...]

- 2) w sprawach alimentacyjnych – przed sąd miejsca, gdzie uprawniony do alimentów ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu albo – w wypadku, gdy sprawa alimentacyjna jest rozpoznawana łącznie ze sprawą dotyczącą stanu cywilnego – przed sąd, który ma jurysdykcję do rozpoznania tej sprawy według własnego prawa, chyba że jurysdykcja ta opiera się jedynie na obywatelstwie jednej ze stron;

[...]”.

Rozporządzenie (WE) nr 2201/2003

- 7 Motywy 5 i 12 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338, s. 1), stanowią:

„(5) W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich dzieci niniejsze rozporządzenie obejmuje wszystkie orzeczenia w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, łącznie ze środkami mającymi na celu ochronę dziecka, niezależnie od jakiegokolwiek związku z postępowaniem w sprawach małżeńskich.

[...]

(12) Podstawy jurysdykcji w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej ustanowione w niniejszym rozporządzeniu ukształtowane są zgodnie z zasadą dobra dziecka, w szczególności według kryterium bliskości. Oznacza to, że jurysdykcja powinna należeć w pierwszej kolejności do sądów państw członkowskich zwykłego pobytu dziecka, z wyjątkiem niektórych przypadków zmiany miejsca pobytu dziecka lub w następstwie porozumienia zawartego między podmiotami odpowiedzialności rodzicielskiej”.

8 Artykuł 1 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zakres stosowania”, stanowi:

„1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie, bez względu na rodzaj sądu, w sprawach cywilnych dotyczących:

- a) rozvodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa;
- b) przyznawania, wykonywania, przekazywania, pełnego lub częściowego pozbawienia odpowiedzialności rodzicielskiej.

[...]

3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

[...]

e) obowiązków alimentacyjnych;

[...]”.

9 Artykuł 2 pkt 7 wspomnianego rozporządzenia określa odpowiedzialność rodzicielską jako „ogół praw i obowiązków, które zostały przyznane osobie fizycznej lub prawnej orzeczeniem, z mocy prawa lub poprzez prawnie wiążące porozumienie, dotyczących osoby lub majątku dziecka”, a ten ogół praw i obowiązków obejmuje „w szczególności pieczę na dzieckiem oraz prawo do osobistej styczności z dzieckiem”.

10 Artykuł 8 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„W sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej jurysdykcję mają sądy państwa członkowskiego, w którym w chwili wniesienia pozwu lub wniosku dziecko ma zwykły pobyt”.

Rozporządzenie nr 4/2009

11 Zgodnie z motywami 1–3 rozporządzenia nr 4/2009 rozporządzenie to oraz w szczególności rozporządzenia nr 44/2001 i nr 2201/2003 mają na celu przyjęcie środków w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne oraz zmierzających między innymi do wspierania zgodności norm mających zastosowanie w państwach członkowskich w dziedzinie kolizji norm i sporów o jurysdykcję.

12 W motywie 8 rozporządzenia nr 4/2009 przypomniano, że w ramach tego rozporządzenia należy między innymi uwzględnić konwencję haską z 2007 r.

13 Motyw 15 tego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„By zabezpieczyć interesy wierzycieli alimentacyjnych i ułatwić skuteczne zarządzanie wymiarem sprawiedliwości w Unii Europejskiej, należy dostosować przepisy dotyczące jurysdykcji zawarte w rozporządzeniu [nr 44/2001] [...]”.

14 Artykuł 3 wspomnianego rozporządzenia, zawarty w rozdziale II, zatytułowanym „Jurysdykcja”, stanowi:

„Sądami, które mają jurysdykcję do rozpoznania spraw dotyczących zobowiązań alimentacyjnych w państwach członkowskich, są:

- a) sąd zwykłego miejsca pobytu pozwanego; lub
- b) sąd zwykłego miejsca pobytu wierzyciela; lub
- c) sąd, który zgodnie z prawem sądu ma jurysdykcję do prowadzenia postępowania dotyczącego statusu osoby, w przypadku gdy [żądanie] dotycząc[e] zobowiązań alimentacyjnych jest związan[e] z tym postępowaniem, chyba że jurysdykcja ta wynika tylko z obywatelstwa jednej ze stron; lub
- d) sąd, który zgodnie z prawem sądu jest właściwy do prowadzenia postępowania dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej, w przypadku gdy [żądanie] dotycząc[e] zobowiązań alimentacyjnych jest związan[e] z tym postępowaniem, chyba że jurysdykcja ta wynika tylko z obywatelstwa jednej ze stron”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

15 A i jego małżonka, B, oraz dwoje ich małoletnich dzieci są obywatelami Włoch i stale zamieszkują w Londynie (Zjednoczone Królestwo). Dzieci urodziły się w tym mieście, odpowiednio, w dniach 4 marca 2004 r. i 5 sierpnia 2008 r.

16 Pismem z dnia 28 lutego 2012 r. A wniósł do Tribunale di Milano (sądu w Mediolanie, Włochy) powództwo przeciwko swojej małżonce, B, mające na celu orzeczenie separacji z jej winy, a także ustanowienie pieczy naprzemiennej nad ich małoletnimi dziećmi z ustaleniem miejsca zamieszkania przy matce, proponując miesięczne świadczenia tytułem kosztów kształcenia i opieki nad dziećmi w wysokości 4 000 EUR.

17 B wniosła powództwo wzajemne także mające na celu orzeczenie separacji z mężem, z jego winy, oraz przyznanie miesięcznych świadczeń alimentacyjnych w wysokości 18 700 EUR, podnosząc jednak zarzut braku jurysdykcji sądu włoskiego w odniesieniu do prawa do pieczy, ustalenia miejsca zamieszkania, utrzymywania kontaktów z dziećmi i przyczyniania się do utrzymania dzieci w zakresie, w jakim zdaniem B to sąd angielski należy uznać za mający jurysdykcję w tym względzie na podstawie rozporządzenia nr 2201/2003, ponieważ A i B zawsze zamieszkiwali w Londynie, gdzie urodziły się i zamieszkują ich małoletnie dzieci.

18 Postanowieniem z dnia 16 listopada 2012 r. Tribunale di Milano orzekł, że zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 2201/2003 ma on jurysdykcję, aby rozpoznać żądanie dotyczące separacji.

19 Natomiast sąd ten wywiódł z art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 2201/2003, że wyłącznie sądy angielskie mają jurysdykcję, aby rozpatrzyć kwestie związane z „odpowiedzialnością rodzicielską” w rozumieniu art. 2 pkt 7 tego rozporządzenia, ze względu na fakt, iż dzieci mają zwykle miejsce pobytu w Londynie.

- 20 Ponadto A wniósł do High Court of Justice (England & Wales), Family Division [wysokiego trybunału sprawiedliwości (Anglii i Walii), wydział rodzinny, Zjednoczone Królestwo] w Londynie pozew o ustalenie szczegółowych warunków sprawowania odpowiedzialności rodzicielskiej.
- 21 Jeśli chodzi o świadczenia alimentacyjne na rzecz B z jednej strony oraz na rzecz małoletnich dzieci z drugiej strony, Tribunale di Milano także dokonał rozróżnienia. A zatem stwierdził on, iż ma jurysdykcję, aby orzec w przedmiocie żądania zasądzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz B, ze względu na to, że chodzi o kwestię związaną z postępowaniem dotyczącym statusu osoby w rozumieniu art. 3 lit. c) rozporządzenia nr 4/2009, a nawet z żądaniem orzeczenia separacji. Natomiast zgodnie z art. 3 lit. d) tego rozporządzenia sąd ten orzekł, iż nie ma jurysdykcji, aby orzec w przedmiocie żądania dotyczącego utrzymania małoletnich dzieci, ponieważ jest ono związane z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej. Jurysdykcję, aby orzec w przedmiocie tego ostatniego żądania, mają zatem także sądy angielskie.
- 22 A wniósł do Corte suprema di cassazione (sądu kasacyjnego) zażalenie na to postanowienie Tribunale di Milano, podnosząc jedyny zarzut dotyczący naruszenia art. 3 lit. c) rozporządzenia nr 4/2009, ponieważ jego zdaniem sądy włoskie mają jurysdykcję również w odniesieniu do kwestii dotyczących zobowiązań alimentacyjnych względem dzieci.
- 23 Zdaniem A przyjęta przez Tribunale di Milano wykładnia art. 3 lit. d) rozporządzenia nr 4/2009, która uzasadnia orzeczenie tego sądu stwierdzające brak jurysdykcji, aby orzec w przedmiocie żądania dotyczącego zobowiązań alimentacyjnych względem dzieci, jest błędna w zakresie, w jakim takiego wyłączenia jurysdykcji nie można wywieść z brzmienia tego przepisu.
- 24 Zdaniem sądu odsyłającego w orzeczeniu, które zostanie wydane w przedmiocie wspomnianego zażalenia, należy określić wzajemne relacje przepisów art. 8 rozporządzenia nr 2201/2003 oraz art. 3 rozporządzenia nr 4/2009, w szczególności w świetle przesłanek wymienionych w art. 3 lit. c) i d) tego ostatniego rozporządzenia.
- 25 W tych okolicznościach Corte suprema di cassazione postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy żądanie dotyczące zobowiązań alimentacyjnych względem dzieci podniesione w ramach postępowania w sprawie separacji małżonków, jako związane z tym postępowaniem, może być rozpatrzone zarówno przez sąd prowadzący postępowanie w sprawie separacji, jak i przez sąd, przed którym zawisłe jest postępowanie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej, na podstawie kryterium zapobiegania [kolizji jurysdykcji], czy też powinno być bezwzględnie rozstrzygnięte przez ten ostatni sąd w zakresie, w jakim dwa odrębne kryteria wskazane w [...] art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009 mają alternatywny charakter (w tym znaczeniu, że jedno wyklucza bezwzględnie drugie)?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 26 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009 należy interpretować w ten sposób, że jeżeli sąd państwa członkowskiego orzeka w postępowaniu dotyczącym separacji lub rozkładu pożycia między rodzicami małoletniego dziecka, a sąd innego państwa członkowskiego orzeka w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej za to dziecko, wówczas o żądaniu dotyczącym zobowiązania alimentacyjnego względem tego dziecka może orzekać zarówno sąd mający jurysdykcję, aby orzec w postępowaniu dotyczącym separacji lub rozkładu pożycia – jako o żądaniu związanym z postępowaniem dotyczącym statusu osoby w rozumieniu art. 3 lit. c) tego rozporządzenia – jak i sąd mający jurysdykcję, aby orzec w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej – jako o żądaniu związanym z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej w rozumieniu art. 3 lit. d) wspomnianego rozporządzenia – czy też o takim żądaniu powinien koniecznie orzec ten ostatni sąd.

- 27 Innymi słowy, sąd ten dąży do ustalenia, czy wskazane w art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009 kryteria przyznawania jurysdykcji – uwzględnivszy zawarty w tym art. 3 lit. c) i d) spójnik „lub” – wzajemnie wykluczają się, czy też spójnik ten oznacza, że sądy mające odpowiednio jurysdykcję, aby orzekać w przedmiocie postępowania dotyczącego separacji oraz postępowania dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej, mogą, zarówno pierwszy, jak i drugi, ważnie orzec w przedmiocie żądania dotyczącego zobowiązania alimentacyjnego względem małoletnich dzieci.
- 28 W tym względzie należy wskazać, że kwestia taka pojawia się jednak, wyłącznie gdy żądanie dotyczące zobowiązania alimentacyjnego względem małoletniego dziecka zostanie uznane za związane zarówno z „postępowaniem dotyczącym statusu osoby”, jak i z „postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej” w rozumieniu tych przepisów, a nie wyłącznie z jednym z tych postępowań.
- 29 A zatem należy określić zakres pojęcia „[żądania] związanego z” zawartego w art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009.
- 30 W tym względzie należy wskazać, że o ile przepisy te wyraźnie zezwalają sądowi krajowemu na stwierdzenie jego jurysdykcji, aby orzekać w przedmiocie żądania dotyczącego zobowiązania alimentacyjnego w kontekście transgranicznym, gdy prawo sądu rozpoznającego sprawę przyznaje mu jurysdykcję, aby orzekać odpowiednio w przedmiocie postępowań dotyczących statusu osoby lub postępowań dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, o tyle zakresu pojęcia „[żądania] związanego z”, wskazanego w tych przepisach, nie należy jednak pozostawiać ocenie sądów każdego państwa członkowskiego zgodnie z ich prawem krajowym.
- 31 Z wymogu jednolitego stosowania prawa Unii wynika bowiem, że w zakresie, w jakim art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009 nie zawiera odesłania do prawa państw członkowskich w celu określenia znaczenia i zakresu tego pojęcia, pojęciu temu należy nadawać autonomiczną i jednolitą wykładnię w całej Unii (zob. podobnie wyrok Kásler i Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, pkt 37).
- 32 Wykładnię tę należy ustalić, uwzględnivjąc brzmienie danego przepisu, jego kontekst oraz zamierzony cel danego uregulowania (zob. podobnie wyrok A, C-523/07, EU:C:2009:225, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 Na podstawie literalnej wykładni przepisów art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009 należy stwierdzić, że przepisy te odróżniają postępowania dotyczące statusu osoby od postępowań dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej.
- 34 O ile określone tam kryteria przyznawania jurysdykcji są alternatywne w zakresie, w jakim są one połączone spójnikiem „lub”, o tyle brzmienie to nie pozwala jednak ustalić niedwuznacznie, czy ich alternatywny charakter skutkuje tym, że żądania dotyczące zobowiązań alimentacyjnych względem dziecka są związane wyłącznie z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej, czy też wspomniane żądania można uznać za związane także z postępowaniem dotyczącym statusu osoby.
- 35 Jeśli chodzi o kontekst, w który wpisuje się ten przepis, należy stwierdzić, że rozróżnienie wynikające z jego brzmienia odzwierciedla rozróżnienie dokonane w przepisach rozporządzenia nr 2201/2003.
- 36 To ostatnie rozporządzenie, które w motywie 5 stanowi, że w celu zapewnienia równego traktowania wszystkich dzieci obejmuje ono wszystkie orzeczenia w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, łącznie ze środkami mającymi na celu ochronę dziecka, niezależnie od jakiegokolwiek związku z postępowaniem w sprawach małżeńskich, dokonuje wyraźnego rozróżnienia między sporami dotyczącymi rozwodu, separacji i unieważnienia małżeństwa z jednej strony a sporami dotyczącymi przyznawania, wykonywania, przekazywania, pełnego lub częściowego pozbawienia odpowiedzialności rodzicielskiej z drugiej strony.

- 37 W odniesieniu do rozwodu, separacji i unieważnienia małżeństwa jurysdykcja sądu jest bowiem przyznawana, zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 2201/2003, na podstawie kryteriów uwzględniających zasadniczo aktualne lub dawne miejsce zwykłego pobytu małżonków lub jednego z nich, podczas gdy, zgodnie z motywem 12 wspomnianego rozporządzenia, w dziedzinie odpowiedzialności rodzicielskiej podstawy jurysdykcji ukształtowane są zgodnie z zasadą dobra dziecka, w szczególności według kryterium bliskości.
- 38 Przepisy art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009 rozróżniają, jeśli chodzi o wskazane w nim kryteria przyznawania jurysdykcji, postępowania sądowe według tego, czy dotyczą one praw i obowiązków w relacjach między małżonkami lub praw i obowiązków rodziców względem jednego dziecka lub większej ich liczby.
- 39 Żądanie dotyczące zobowiązań alimentacyjnych względem małoletnich dzieci odnosi się zaś do tego ostatniego rodzaju postępowania, ponieważ dotyczy ono określenia zobowiązań alimentacyjnych, które ciążyą na pierwszym lub drugim z rodziców względem ich dzieci, aby pokryć koszty utrzymania i kształcenia tych dzieci.
- 40 Ze względu na swój charakter żądanie dotyczące zobowiązań alimentacyjnych względem małoletnich dzieci jest zatem w istocie związane z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej.
- 41 Co się tyczy zamierzonych przez rozporządzenie nr 4/2009 celów, należy przypomnieć, że wspomniane rozporządzenie, zgodnie z jego motywem 15, ma na celu zabezpieczenie interesów wierzycieli alimentacyjnych i ułatwienie skutecznego zarządzania wymiarem sprawiedliwości w Unii.
- 42 Jeśli chodzi o cel związany ze skutecznym zarządzaniem wymiarem sprawiedliwości, należy wskazać, że żądanie dotyczące zobowiązań alimentacyjnych na rzecz małoletnich dzieci nie jest koniecznie związane z postępowaniem dotyczącym rozwodu lub separacji. Ponadto postępowanie takie niekoniecznie skutkuje ustaleniem zobowiązań alimentacyjnych względem małoletniego dziecka.
- 43 Natomiast sąd mający jurysdykcję, aby orzekać w przedmiocie postępowań dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej zdefiniowanej w art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 2201/2003, może najlepiej ocenić *in concreto* zasadność żądania dotyczącego zobowiązania alimentacyjnego na rzecz dziecka, określić kwotę wspomnianego zobowiązania mającego na celu pokrycie kosztów utrzymania i wychowania dziecka, dostosowując ją zgodnie z ustalonym sposobem sprawowania pieczy, wspólnym lub wyłącznym, zgodnie z prawem do osobistej styczności z dzieckiem, czasem trwania tego prawa oraz zgodnie z innymi okolicznościami faktycznymi odnoszącymi się do sprawowania odpowiedzialności rodzicielskiej, które mu przedstawiono.
- 44 Interes uprawnionego do alimentów zostaje w ten sposób także zapewniony, jako że, po pierwsze, małoletnie dziecko łatwo uzyska orzeczenie dotyczące przysługujących mu wierzytelności alimentacyjnych od sądu, któremu najlepiej znane są okoliczności istotne dla oceny jego żądania.
- 45 Po drugie, sąd mający jurysdykcję, aby orzec w przedmiocie żądania dotyczącego takiej wierzytelności alimentacyjnej, jest wyznaczany zgodnie z przepisami jurysdykcyjnymi prawa Unii określonymi w rozporządzeniu nr 2201/2003 dla celów ustalenia sądu mogącego ważnie orzec w postępowaniach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, które to przepisy jurysdykcyjne są ukształtowane, jak wspomniano w pkt 37 niniejszego wyroku, zgodnie z zasadą dobra dziecka.
- 46 Należy bowiem podkreślić konieczność uwzględnienia dobra dziecka w ramach wykładni przepisów jurysdykcyjnych określonych w art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009. Tym bardziej że wdrożenie rozporządzenia nr 4/2009 powinno nastąpić zgodnie z art. 24 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, zgodnie z którym we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych zarówno przez władze publiczne, jak i przez instytucje prywatne, należy przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dziecka.

- 47 A zatem z brzmienia art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009, z zamierzonych przezeń celów i z kontekstu, w który przepis ten się wpisuje, wynika, że jeżeli dwa sądy orzekają – pierwszy w postępowaniu dotyczącym separacji lub rozkładu pożycia między małżonkami będącymi rodzicami małoletnich dzieci, a drugi w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej za te dzieci – wówczas żądanie zasądzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz tych dzieci nie może zostać uznane za związane zarówno z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej w rozumieniu art. 3 lit. d) tego rozporządzenia, jak i z postępowaniem dotyczącym statusu osoby w rozumieniu art. 3 lit. c) wspomnianego rozporządzenia. Może ono zostać uznane za związane wyłącznie z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej.
- 48 W konsekwencji na przedstawione pytanie należy udzielić odpowiedzi, iż art. 3 lit. c) i d) rozporządzenia nr 4/2009 należy interpretować w ten sposób, że jeżeli sąd państwa członkowskiego orzeka w postępowaniu dotyczącym separacji lub rozkładu pożycia między rodzicami małoletniego dziecka, a sąd innego państwa członkowskiego orzeka w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej za to dziecko, wówczas żądanie dotyczące zobowiązania alimentacyjnego względem tego dziecka jest związane wyłącznie z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej w rozumieniu art. 3 lit. d) tego rozporządzenia.

W przedmiocie kosztów

- 49 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 3 lit. c) i d) rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych należy interpretować w ten sposób, że jeżeli sąd państwa członkowskiego orzeka w postępowaniu dotyczącym separacji lub rozkładu pożycia między rodzicami małoletniego dziecka, a sąd innego państwa członkowskiego orzeka w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej za to dziecko, wówczas żądanie dotyczące zobowiązania alimentacyjnego względem tego dziecka jest związane wyłącznie z postępowaniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej w rozumieniu art. 3 lit. d) tego rozporządzenia.

Podpisy